

Priemonės Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“ projektų finansavimo sąlygos

*Strateginio planavimo ir kontrolės departamento
Europos Sąjungos paramos skyrius*

2017 m. gegužės 31 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Investicijomis į kultūros paveldą sprendžiamos problemos

Atlikus tvarkomuosius paveldosaugos ir (arba) statybos darbus, siekiant išsaugoti bei atskleisti vertingąsias paveldo objektų savybes, bus sudarytos prielaidos didinti lankytojų srautą kuriant naujas ir plėtojant esamas veiklas, įtraukiant vietas, kūrybines bendruomenes, didinant gyventojų susidomėjimą kultūros paveldu, gerinant Lietuvos, kaip patrauklios turizmui šalies, įvaizdį, tokiu būdu paverčiant kultūros paveldo objektus traukos centrais.

Investicijos turėtų įgalinti visuomenės ir vietos bendruomenės poreikiams pritaikyti **regionui didžiausią ekonominės ir socialinės naudos potencialą turinčius kultūros paveldo objektus**. Projektai turėtų būti iš esmės sprendžiamos Veiksmų programos 5.4.1 uždavinyje įvardintos problemos: nepakankamai patenkinti gyventojų kultūriniai poreikiai, žemas gyventojų susidomėjimas kultūros paveldo objektais, nepakankamas paveldo vertybių, kaip ekonominio resurso, potencialo išnaudojimas.

Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 m. programa

Investavimo principai:

- Naujas požiūris į investicijų efektyvumą – investicijos į infrastruktūrą turi tarnauti geresnei kultūros paslaugos kokybei – skaičiuosime ne (tik) paveldo objektus, bet lankytojus ir dalyvius;
- Aktualizuosim esamą kultūros infrastruktūrą – nestatysim naujos;
- Restauruosim ir kompleksiškai tvarkysim esamus paveldo objektus – neatkursim sunykusio, neišlikusio kultūros paveldo;
- Derinsim investicijas iš skirtingų finansavimo šaltinių (pvz. iš kultūros infrastruktūros ir energinio efektyvumo priemonių, ES ir VIP).

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

2014–2020 m. laikotarpio investicijos į kultūros paveldą

- 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu į kultūros paveldo objektų aktualizavimą numatyta investuoti iki 86,85 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų, iš kurių – iki 23,73 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų suplanuota investuoti pagal paveldo konkursinę priemonę.
- Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. JV-943 patvirtintas priemonės Nr. 05.4.1-CPVA-K-303 „Aktualizuoti viešąjį ir privatų kultūros paveldą“ (toliau – Priemonė) projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) .
- Priemonė skirta atrinkti kultūros paveldo objektų aktualizavimui didžiausią pridėtinę vertę kuriančius projektus, sudarant sąlygas pasinaudoti ES struktūrinių fondų lėšomis privatiems juridiniams asmenims, neribojant viešųjų subjektų dalyvavimo.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Priemonės tikslas

- 1) Išsaugoti bei atskleisti vertingąsias kultūros paveldo objektų savybes;
- 2) Pritaikyti kultūros paveldo objektą kultūrinėms, edukacinėms, ekonominėms, socialinėms ir kitoms reikmėms;
- 3) Skatinti kultūros paveldo objektų prieinamumą visuomenei ir lankytojams, didinti kultūrinės veiklos dalyvių skaičių.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Pagal priemonę finansuojamos veiklos

Remiamos veiklos – viešojo ir privataus nekilnojamojo kultūros paveldo objekto tvarkybos darbai.

Veikly finansavimo būtina sąlyga – investicijų pritraukimas iš kitų šaltinių kultūros paveldo **objektų pritaikymui** kultūrinėms, edukacinėms, ekonominėms, socialinėms ir kitoms reikmėms.

„Tvarkybos darbai“ ir „Pritaikymas“ – sąvokos, apibrėžtos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme.

Pagal priemonę galimi tinkami pareiškėjai, partneriai

- Pagal priemonę galimi pareiškėjai yra viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, valdantys kultūros paveldo objektus (Aprašo 14 p.).
- Pagal priemonę galimi partneriai yra viešieji ir privatūs juridiniai asmenys. (Aprašo 16 p.).

Partnerystė projekte turi būti pagrįsta, teikti naudą ir prisidėti prie projekto tikslo įgyvendinimo.

Specialusis projektų atrankos kriterijus

Projektas turi atitikti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto patvirtintą specialųjį projektų atrankos kriterijų – projekte numatomas tvarkyti kultūros paveldo objektas įgyvendina **Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 metų programos (KOAP) IV skyriaus :**

I skirsnio 23.1.2 papunktyje nustatytą **bendrajį reikalavimą** ir

II skirsnyje 24 punkte nustatytus **specialiuosius reikalavimus**.

Reikalavimai orientuoti į investicijų efektyvumą = kultūros veiklos pokyčiui būtinų investicijų ir jų sukuriamos naudos visuomenei (papildomų apsilankymų objekte trukmės) santykį.

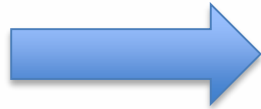

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Bendrieji KOAP reikalavimai (1): ekonominė vertė

Kultūros paveldo objektas kurs ekonominę vertę visuomenei, t. y. didins miesto ar regiono patrauklumą vietos gyventojams ir (arba) investicijoms ir (arba) vietos verslo plėtrai (pavyzdžiui, pritrauks daugiau turistų, skatins naujų darbo vietų kūrimą, pagerins gyvenimo aplinką ir kokybę) (KOAP 23.1.2.).

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Specialieji KOAP reikalavimai (1): paveldo reikšmingumas

24.1. Objektas yra svarbus regiono ir (ar) valstybės raidos procesams ir yra išskirtinės kultūrinės vertės.

Objektas turi būti įtrauktas į Kultūros vertybių registrą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Specialieji KOAP reikalavimai (2): lankytojų pokytis

24.2. Bus sukurti papildomi (nauji) lankytojų srautai pasitelkiant rinkodaros priemones.

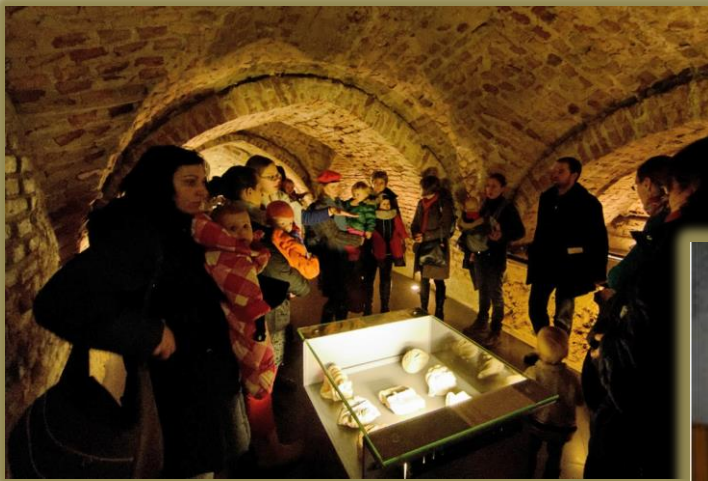

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Specialieji KOAP reikalavimai (3): paveldo populiarinimas

24.3. Bus užtikrinta informacijos sklaida apie objekto reikšmę, didinamas objekto žinomumas, populiarumas (pvz., bus organizuojami mokymai, konferencijos, ekskursijos, informaciniai renginiai, supažindinantys su vertingosiomis objekto savybėmis).

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Specialieji KOAP reikalavimai (4): paveldo prieinamumas

24.4. Bus užtikrintas objekto prieinamumas, atvirumas visuomenei ir lankytojams.

LIUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Specialieji KOAP reikalavimai (5): paveldo pristatymas

24.5. Visuomenei bus atskleidžiama informacija apie neišlikusias, sunaikintas ar visuomenei neprieinamas objekto dalis ar erdves, pasitelkiant virtualaus atkūrimo, kitus technologinius ar kūrybinius sprendimus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Būtina sąlyga projektų finansavimui

NKPAJ 2 str. 28 p.:

Pritaikymas – kultūros paveldo objekto ar jo sudedamųjų dalių pertvarkymas naudoti, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes ir sudarant galimybes atkurti būklę, buvusią iki šių pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus.

Pareiškėjas kultūros objekto pritaikymą privalo užtikrinti numatomomis atlikti ar jau atliktomis investicijomis iš kitų šaltinių – nuosavų, skolintų ir kitų lėšų, arba pasinaudojant priemonės Nr. 05.4.1-FM-F-307 „Viešojo ir privataus kultūros paveldo pritaikymas visuomenės poreikiams“ lėšomis.

Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodikliai (1)

Priemone prisidedama prie šių stebėsenos rezultato ir produkto rodiklių:

1. „Lietuvos gyventojų, bent kartą per pastaruosius 12 mėn. apsilankusių kultūros paveldo objekte, dalis“(R.S.331);
2. „Numatomo apsilankymų remiamuose kultūros ir gamtos paveldo objektuose bei turistų traukos vietose skaičiaus padidėjimas“; (P.B.209) – [susijęs su 1-uoju projekto atrankos kriterijumi!](#)
3. „Sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros paveldo objektai ir teritorijos“ (P.S.335);
4. „Pritraukta investicijų kultūros paveldo objektų pritaikymui“ (P.N.305). – [susijęs su 7-uoju projekto atrankos kriterijumi!](#)

Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodikliai (2)

4. „Pritraukta investicijų kultūros paveldo objektų pritaikymui“ (P.N.305).
- *Apskaičiuojamas sumuojant projekto vykdytojo patirtas išlaidas, skirtas kultūros paveldo objektų pritaikymui kultūrinėms, edukacinėms, ekonominėms, socialinėms ir kt. reikmėms, juose atliekant tvarkomuosius statybos darbus.*
 - *Atsakingas – projekto vykdytojas.*

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Atsakomybė už stebėsenos rodiklių nepasiekimą

- Apraše nustatyti stebėsenos rodikliai ir jų siektinos reikšmės, nustatytos paraiškos vertinimo metu – **perkeliami į projektų sutartis**;
- Projektų sutartyse esančius rodiklius projektų vykdytojai **įsipareigoja pasiekti iki projekto finansavimo pabaigos**.
- **Nepasiekus** sutartyse nurodytų stebėsenos rodiklių, **gali būti mažinamas skirtas finansavimas** (žr. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 22 skirsnį).

Prioritetiniai projektų atrankos kriterijai

1. Didžiausias projektui skiriamo finansavimo efektyvumas kultūros paveldo objekte.
2. Pareiškėjo prisidėjimas didesniu nuosavu indėliu.
3. Privačių investicijų pritraukimas į valstybės arba savivaldybės nuosavybės kultūros paveldą.
4. Kultūros paveldo objekto reikšmingumas.
5. Kultūros paveldo objekto buvimas prioritetiniame turizmo plėtros regione.
6. Projektu įgyvendinami regiono integruotoje teritorijų vystymo programoje (toliau – ITVP) nustatyti tikslai ir uždaviniai.
7. Investicijos kultūros paveldo objekto pritaikymui.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Horizontaliųjų principų įgyvendinimas

Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

Pareiškėjas visus planuojamus sprendinius ir priemones, susijusias su šio horizontalaus principo įgyvendinimu, turi aprašyti projekte.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Pritaikymo žmonėms su negalia geroji praktika

- Pritaikytos parkavimo vietos;
- Žmonėms su judėjimo sutrikimais/ vežimėliais pritaikytos įėjimo durys;
- Įrengiamos kėdės, pritaikytos neįgaliesiems su vežimėliais (tam tikras skaičius) ir/ arba lengvai išrenkamos kėdės žmonėms, kurie pageidauja likti vežimėlyje;
- Neįgaliesiems pritaikyti tualetai;
- Liftai/ eskalatoriai žmonėms, kurie dėl medicininių priežasčių negali naudotis laiptais;
- Vežimėliai (nemokamam naudojimui transportuoti žmones su negalia paveldo objekte).

Horizontaliųjų principų įgyvendinimas: darnus vystymasis

Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

Planuojant viešuosius pirkimus, rekomenduojama numatyti galimybę taikyti minimalius aplinkos apsaugos kriterijus

- elektros lemputėms,
- projektavimo paslaugoms,
- statybos darbams,
- statybinėms medžiagoms ir santechnikos įrangai,
- kietosioms grindų dangoms,
- patalpų apšvietimui.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Apraše nustatyti terminai

- Paraiškos pagal pirmąjį kvietimą gali būti teikiamos iki **2018-02-02, 16 val.**
- Paraiškų vertinimo CPVA iki **2018-05-03.**
- Sutarčių sudarymas visam II kvietimo limitui planuojamas per **2018 m. III ketv.**
- Teikiamų pagal Aprašą **projektų veiklos** turi būti baigtos **ne vėliau nei 2021 m. gruodžio 31 d.**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

